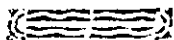

A' ROMAI CSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 17. Januáriusban 1789.

Elegyes hadi és más-féle jegyzések.

Azon rend-kivül való hideg, melly Dec. 13-dikától fogva csak nem meg-szűnés-nélkül uralkodik vala, Jan. 10-dikén annyira le-szállott vala, hogy már a' véghetetlen sok hó olvadni kezdvén; mindenek az árvizről gondolkoznak vala; ugyan ezen napon estvig hűllött a' hó — — és azóltától fogva is, még egy kevéssel gyengébb idő járván, a' meg-lágyúlt hóban az úton sem kotsival sem szánnal nem lehet járni, a' honnan a' múlt Szeredán Bétsbő egy Posta sem érkezett-bé.

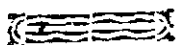
A' Komáromba Téli-szállásba szállott 1200 főből álló katonaság, ezen folyó hónapnak 9-dikén olly parantsolatot vett vala . . . . . 3 napok alatt Belgrád-felé induljon. — Azt befélik és írják minden-felé, hogy a' Felsőleges Császár minden Zászlói alatt lévő Hadi-Vezéreinek Generáljainak meg-parantsolta volna, hogy ezek közzül mindenek a' hadakozó *Plánumot* dolgozzék-ki, bizonyos meghatározott idő alatt, és ezt a' meg-visgálásra Bétsbe a' Hadi-tanátshoz küldje-fel, hogy ezen fok *Plánumot* edgyütt meg-visgáltatván, azokból egy leg-jobb *Plánum* készítették a' jövő Tavaszizal lejendő Török-háborunak folytatására. Minden Vezérnek a' *Plánmai* közzül az edgyik a' közönséges hadakozásnak módját fogja magába foglalni, a' málik pedig csak valamely bizonyos Tartománybéli Várnak őltalmozását, meg-vételét, vagy más különös tsatát fog magában foglalni.

A' Bétsi-Nájsadtból arról tudósítatunk, hogy Decembernek 27 és 28-dikán *Glokintztól* fogva Bétsig 30 meg-fogyott és ezáltal meg-hólt emberek-nél több találtatott az útan; kik többnyire mind vándarló mester-legények valának, — de hofszas volna, az efféle szomorú ujságokat mind le-írni. Szomorú ezek között az, a' mit a' most utólszor érkezett Orosz Kurir hozott Bétsbe; hogy t. i. a' nem régiben *Pétersburgba* indított Kurirnak M. Teförző Hadnagy Szabó Urnak mind a' két lábai meg-fogytanak volna az útan; mellyet tövid idő alatt bizonyolobban meg-fogunk tudni; a' más hírrel edgyütt, mellyet ugyan ezen Orosz Kurir hozott magával, hogy

hogy t. i. — *Otzakov* Várának meg-vétele után, neki keferedvén a' Törökök és Tatárok, öfzve-gyülekeztenek olly fel-tétellel, hogy az Orosz-Tábort éjtszakai rá-ütésekkel meg-lapják és fel-prédálják. Ezt az Orosz Tábort igazgató Tisztek előre észre-vévén, kártátsal töltött ágyuikat hóval bé-köppenyegezvé, vigyázó titkos alattomban való készülettel várják vala az ellenséget; kik midön jó reménység alatt meg-érkeztenek volna, az álortzás Orosz ágyuk minden-felöl tüzet okádván, 12-ezeret a' Táborból el-ejtének, és sok prédát nyerének. Ezen hír még tsak hallomásból szármozott — de a' Pétersburgi Udvarj Újságából majd bővebben meg-fogjuk tudni.

*Lintz*bol Jan. 1-ső napján: „A' Duna *Lintz*től négyva fel-felé 3 mért-földig egész-szen meg-fagyott, és is a' *Brekháinville* Sergéből 2 Batalionnak, az *Oberstérének* és a' *Májorének* 8-dikba bé-kelleték ide érkezni. Ezen 2 Batalion, mellyek közzül mindenkiben 1400 legények valának, tsak-nem 159-re olvadtaknak lenni mondatnak. — A' Morvába útnak indúlt Batalionokról-is ollyon Tudósítáfokat vettünk, hogy a' katonák közzül sokat meg-vett volna a' hideg; egynéhány száznak füle és orra ugy el-fogyott, hogy azok többé a' hadi-szolgálatra alkalmatlanak. Sok Tiszteknek fogaikat kellett szájokból a' hideg miatt ki-venni.

Béts 1. Jan. „A' Békeféségnek itten semmi jele nintsen! *Sümög*-Vármegye már el-kezdette az ő 40 ezer má'sa Szénáját és ugyan annyi mérő Zabját *Új-Grádisha*-felé költetzeni. A' Rékluták kezdnek itten ujra szedetni. Tsak a' *Károly* reserva *divizio*-jánál

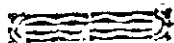

jándl Nagy - Szigeten 2000 Rékluták vagynak; Temesvárt 600-an, Szegeden 400-an. — Nagy - Szigeten a' Dubitzai volt Komendáns más 30 Törökökkel edgyütt meg-hólt a' fogságban.

A' mit szivüinkből ohajtunk, azt igen könnyen el-szoktuk hinni. A' Bétsiek közzül sokan azzal biztatják magokat, hogy a' jelen való hadi-adó, ha nem egézfzen-is, de bizonyos részben meg-fog rajtok könnyebbítettni, és erről a' Bétsi szokás-szerint igen sokat szoktanak minden-felé beszélni; de hogy ez meg-nem fog változni; csak ezen példa is bizonyíthatja, mellyet már egynéhány Bétsi Levelekből lehet olvasni, t. i. Egy özvegy afzszonynak 400 forint Kapítálísa lévén, afzszonyi indulattal bolzszonkodik vala, hogy néki ebből hadi-adót kelletnék adni: azért magához vészti a' pénzét, bé-megy az Udvarba, meg-áll az instálók helyéu, hol ő Felsége meg-jelenvén, így szóllittá-meg a' F. Tsáfszart: „ Felséges Uram! imhól én minden pénzemet ide hoztam, hogy Felséged maga vegye-ki belölle az hadi-adót, hogy leg-alább bizonyos lehessék abban, hogy Felségednek magának kezibe jött. A' bölts Tsáfszár egy ilyen edgyügyü indúlatos afzszonynak vakmerőségén fel-nem indúlván, nyúl a' 'tebébe és 12 arannyokat ád az afzszonynak így szólván: En a' hadi-adó-fzedőknek Ura vagyok, nem adó-fzedő. Ha néked nehezen esik ezen közönséges szükségre valamit a' tiédből fordítottani, ezen 12 aranyból fizess-ki oda, akkor és annak; a' midön és a' ki fogja tölled kérni — de el-nem engedhetem; mert közönséges a' tereh, ki-ki tartozik a' maga ereje-
fze-

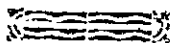
szerint valamit emelni belőlle. Minthogy ő Felsőge már nyavallyáiból csak nem tökéletesen felgyógyult, a' *Pisai* feredőre bizonyosan nem mégyen, hanem, ha az idő illy engedelmesen tartánd, azt bezéllik a' Bétsiek, talám 14 napok alatt Gallitzia és Khotzim tállyékára fog útozni. — Felm. *Laudon*-ról azt hiszik némellyek, hogy 1. Februáriusban a' Horváth-orzági Táborhoz indul — Hertzeg *Köburg* pedig ugyan azon hónapnak 26-dikán meg-fog mozdulni a' Téli-szállásból, ha a' rend-kivül való hideg nem fogja gátolni.

Azoktól a' Bánáti meleget ki-állatt Tisztektől, kik a' Télen Bétsben meg-jelentenek, és a' történeteknek szemmel látói vóltanak, sok szép dolgoknak megyünk már most végére: nevezetesen azt bezéllik ezek, hogy *Vartensleben* alatt 6 hetekig csak nem szüntelen fel-pakolva, minden Sátor nélkül valóan fegyverben azon szörnyű melegekben, és 14 napok alatt kenyérenél és Bánátusi el-melegedett viznél egyéb a' szájakban a' Stábális Tisztekek sem vala — ugy, hogy a' 7 ezrtendős Prufzszus háborút ki-szolgált legények azt mondják, hogy egész 7 ezrtendők alatt annyit nem szenvedtenek, mint itt 2 hónap alatt — Azt-is az innen érkezett Tisztek bezéllik, hogy midőn ő Felsőge azzal biztatta volna a' szegény szerentsétlen Bánátusiakat, *ne búsuljatok! 3 ezrtendők alatt megint ollyon virágzóvá télszem földeteket mint vólt* — egy hajdon sokkal — de már most semmivel biró szegény-legény azt mondotta vólna erre ő Felsőgének, egy meg-keseredett alázatos hangon: az egész *Monárkhia* nem elégségeⁿ azt tselekedni 50 ezrtendők alatt.

Bándt. „Innen azt írják, hogy a' véghetetlen le-hullott hóhoz éjjel nappal esik a' hó — és már Méhádiánál 2 ölnyi magasságú, melly húlhatatlan. Az ott lévő Sergeinknek minden közösüléseket elfogta, és attól félünk, hogy azok a' 100 fizekerek, mellyek *Szlatinából* ezeknek számokra eleséget vittének, oda nem mehettek, hanem visszajártak, és így ezen népségnek minden eledele már el-fogyván, mind az emberek, mind a' Lovak nyomorúságos halállal kéntelenítettnek el-veszni. Ezen nyomorúság találta az *Erdödi* Húzfár Sergeink is egy Vitéz fő Hadnagygyát 50 Húzfárokkal. Ezen példákat említhetnénk, mellyek-szerint az útazó és vigyázaton lévő szegény katonáknak kezeik, lábuk el-fogytanak, és életeket is ezen véletlen ellenüknek prédául kéntelenítettnek engedni. — A' Tábori Kotsifoknak, kik a' Törökök által Méhádiában hagyott gollyóbifokat, bombikot és Spanyol-sorompokat költeztetik vala, orrok, fülek és kezek mind el-fogyott — úgy hogy irtózás ezekre tekinteni. — Feldmarsal-lájdinánt *G. Vartensleben* betegen fekszik itten. — A' Törökök által Káránfebesből ki-zavart *Sz. Ferentz* Szerzetesek között 11-nek ő Felsége, kik áldozó Papok valának 150, kik *Layefok* azoknak 120 forint Penziót rendelt; a' többit pedig az Erdélyhez tartazó 3 Klástromokba el-oztotta. — Itt nálunk nem szünnék meg még is beszélni, hogy mi helyt *F. M. Laszi* nyavalyáiból ki-gyógyúl, és az idő enged, leg-ottan *Petersburgba* mégyen, bizonyos nagy dologban.

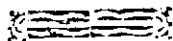
Edgy minapi bizonyos szám-vetések szerint némelyleknek, 1786-ban Magyar-országból ki-vittének

17 milliomm 600-ezer forintokat érő hazai-termést, és bé-vittének vala 12 milliomm 100-ezer for. érő idegen portékát, melly-szerint a' haza nyert vala 6 milliomm 500-ezer forintokat. — Az 1787-dik esztendőben ki vittének vala a' Hazából 17 milliomm 800-ezer forintokat érő hazai termést, és bé-hoztanak vala 13 milliomm 800-ezer f. érő idegen portékát, és így e' szerint ebben az esztendőben-is 4 milliomm nyere a' Haza. Ezen-kivül, az el-múlt esztendőkben ment-bé Magyar-országba, az onnan ki-hajtatott Ökrökért 3 milliomm 479-ezer forint — Tehenekért és borjukért 70-ezer — Sertésért 1 milliomm 50-ezer — készületlen gyapjúért 2 millio 460-ezer for. és Pafztónak 's egyébnek készült gyapjuért ki-hozotott vala 1 millió 100-ezer forint. — Ki-hozatott vala Hazánkból tsak réz 2 milliomm 790-ezer forint árrú — Gabona 2 milliomm 720-ezer-forint árra — Bor 130 ezer forint árra. Az a' kész-pénz, mellyet a' F. Ts. K. Tábor az idén Hazánkban meg-eméztett, sok milliommokat téfzen; mivel a' tavallyi Tábor tsak a' mit meg-evett és ivott, 100 milliommokra vetik némellyek.

Kül-földi Tudósítások.

Azt írja egy tréfás Politikus a' többekneknek, hogy Auszriában rettenetes hadi-készületek tétetnek. — Pruszziában a' parantsolatot várják a' *Marsra* — Orosz-országban az egész Világról tsúfalódó nevetéssel bezzéllenek. — Lengyel-országban azt mutogatják, mellyik a' Seregben a' jobbik Farkas. — Frantzia-országban fűgét mutat a' Polgár a' Gavallérnak — Angliában Fantaséroznak. — Dániában a' jelen-va-

ló fegyver-nyugvás idején dohányoznak. — Svédországban 12-dik Károlyt lámpással keresik. — Spanyolországban gyász-rúhában ifszák a' Tsokoládét. — Portugalliában Sz. *Kunigulának* imádkoznak s. t. Törökországban bé-téve tartják az ajtót, hogy Belgrád ki-ne szaladjon — ugy hogy majd minden Ország a' *Makhiavellus* Oskolájában jártak lenni látatik, és nevezetesen —

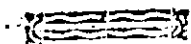
Lengyel-orlágról azt írják az előre látó Politikusok, hogy mind addig belső tsendességét vizsgál nem fogja nyerni, míg Pétersburg, Béts és Berlin a' barátság' leg-szorófsabb kötele által nem edgyesülnek, és a' Portával-is tsak akkor reménylhetünk tökéletes békelséget; mert, így szólnak ezek, az egész alattomban való Europai Politikának, az egész háborgásnak tsak egy ujj Király válofstás volna az oka, és ez 4 részeket illet. Pruszszia, a' mint mi gondoljuk, *Fridriha* Hertzeg Kis-afszonyt egy olyan idegen Printzel akarja öfzve-kötni, kinek Lengyel Koronát kívánna fejére tenni. Orosz-orlágnak is volna egy Printze, ki a' *Toskánai* Hertzeg-Kis-afszonynyal öfzve-kötendőnek tartatik, és ez-eránt nem kiss segittséggel lehetne az Auszriai Udvar, hogy ez-is Lengyel Királynak Koronáztathatnék: azonban Lengyel-ország maga-is 4 részekre és értelmeke oztatik: A' Király és a' Nemetsi rendből igen kevesek az Orosz Udvar mellett vagynak; fokön a' Pruszsziai részen állanak, némellyek a' Szakszoniai Válofstó Fejedelmet kívánuyák, még pedig olyan Tövények, szokások és fel-tételek alatt, a' mellyek alatt az ez előtt való századokban valának a' Lengyel Királyok

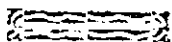
lyok és az Ország. Nagyobb és erősebb része pedig az Országnak azt a' Nemzeti just akarja tellyes igyekezettel fenn-tartani, mely-szerint magok közzül szabadon választásék a' Király, 's minthogy ezen utólsók között olyanak-is találatnak, kik a' Lengyel Koronára rend-szerint áfittozhatnak, ezek már a' Portához-is folyomodtagnak lenni mondotnak, és annak ezen jelen-való háborúra nézve hasznos jóvallásokot tettek, és szolgálatot ígértenek, ha ők tölle segittséget nyerhetnek. Az ő Portához való folyomodások tsak hamar világosságra jöven, ebben már talám akadájt-is tettek, és már az-ölta más Keresztény Fejedelelemnél kerestek óltalmat; minthogy már a' Porta maga-is igen el-veztette a' Lengyel-ország-felöl való részeket. — A' zürzavar, a' vezedelemmel fenyegetődő környül-állások jelen vagynak — — mi lesz a' vége, és mikor? Ilien tudja!

Egy Rájfzki Sergebelli Kapitánynak, kit mi a' Törökötől meg-ölttetnek lenni gondolunk vala, Wájnert Urnak Konstantzinpolyból Frantzia-országon keresztül küldett Levele, melly leg-ottan ő Felsőgéhez Bétsbe küldeték, így vagyon szóról szóra magyarul:

Augustusnak 8-dikán kénfzerítettém a' Török lovaság által a' velem lévő Néppel edgyütt a' Tserna vizébe ugroni. Midön már a' vízben vólnék, fok Törökök jövének utánnom; kik közzül edgyik a' fejemen sebet ejte, egy másik pedig lántsáját a' jobb oldalomba hajtván, két oldal-tsontjaimat öszve-töré. Midön ezekután-is nagy faldalmak között a' vízből szározra verekedvén, tsak nem fél-hólton

ott kinlódnam, anya-szült mezitelenségre vetkezte-
 tének a' Törökök, és más foglyokkal edgyütt *Sup-
 pánékbe* a' Kontumázt-házhoz vivének, hol nekem is
 a' többivel edgyütt mind kezemre, mind lábaimra
 vasat tevének. Keservesen kérem vala az én ellenségei-
 met, hogy adnának nekem a' prédált Sátor vászon-
 ból egy darabot, mellyel az én mezitelenségemet
 bé-fedezhetném, mellyet alig nyerheték-meg. Innen
 bennünket leg-ottan *Orfova* Várába vivének, hól né-
 künk sebeseznek bé-kellettik vala sebeinket kötözni;
 de — noha a' Bafa kétfzer parantsola, még-is nem
 tselekedék mind-addig, mig nem *Viddin*be vitte-
 ténk. Ezen szomorú és irgalmatlan környülállások
 között viteténk mi szekereken Konstantinápolyba,
 a' hová-is Sept. 15-dikén szerentsétlenül meg-érke-
 zénk. A' mi Konstantinápolyba való bé-viteteté-
 sünk igen nagy pompával esék meg: Elöl vitetnek
 vala 2 el-prédált Tsászári Zászlók, azt követték 13
 préda ágyuk, sok Tsászári szekerek és Tábori pré-
 dák, mellyekbe mind fejer Török lovak valának
 fogva — és így 300 Török Lovasoktól fegyver kö-
 zött kifirtetve menénk-bé a' Városba, kiknek elég
 bajok vala minket az öfzve-tódúlt Népnék dühöfsé-
 gétől óltalmazni, hogy az Afzszonyoktól és a' köz-
 néptől agyon ne köveztesünk. Az én fizetésem hó-
 naponként 20 Piásler (22 for. 40 kr.) Sok könnyör-
 gésem után tsak ugyan annyira vittem a' dolgot,
 hogy végtére tsak ugyan le-szedték róllam a' vasat
 — az én sebeim tsudálatofon gyógyúlnak, 136 legények
 és Zászló-tartó *Ontzel* vagynak én velem edgyütt
 a' fogságban. *Wájnert.* “ Ezen Levél még 17-dik
 Sep.

Septemberben irattatott vala Konstantinápolyban, de azóta fokot változott a' mi fogjainknak állapotjok, a' mint már ezt láttuk vala, és a' mi szerentsés hadakozafunk ezeknek szerentsétlen forfokat szüntelen nevelheti.

Mit igértünk vala tegnap irt Levelünknek elején? hogy t. i. *Laudon* a' jövő hónapnak 1. napján a' *Hervát-orzági Táborhoz* fogna indulni, 's imé ugyananny órák múlva azt irhatjuk, hogy olly gyenge állapottal fekszik kedves Hites-társával edgyütt, hogy már *Tsötörtökön* az utolsó úti-költséggel mondotnak vala a' *Papok* körüllette forgalódni. — *Gr. Lend* még-is a' *Bádenben* feredezik és erőtlen. — *G. F. F. F. F.* pedig hogy *Lugoson* terhes nyavallyában fekszik már tökéletesen végire mentünk. Boldog Isten! ha ezek a' nagy Férfiak akkor találnának eh-esni, midőn leg-nagyobb szükség vagyon reájok!!!

A' *Pesti Német Kurir* azt írja edgyik Levelében, hogy *Otzakovnak* meg-vétele után már kezdett volna a' békeféségnek reménysége minden-felé clevedni — és azt beszélik, így szól, hogy Péterváradon egy békeféséget kötő gyűlés fogna tartatni, melly gyűlésben edgy *Frantzia Követ*, (*B. Bretevil*) *F. M. Románzov*, edgy *Ausztriai* és egy *Török* tellyes hatalmú *Ministerek* fognának meg-jelenni — sőt némellyek' itélete-szerint: *Anglins*, *Spanyol*, *Pruszszus*, *Svéd* és *Dániai Követek*-is fognának ide jöni. Ez a' *Mese* külömben nem rút álmom volna, ha a' mi *Olvasóink* addig nem tudnának gondolkozni, hogy még ezen *Udvarak* közzül fok helyt talám nem-is tudják *Otzakovnak* meg-vételét, s' ha tudják-is,

ják-is, még Levél-vivő Kurirok által hogy tanátskozhattanak annyi és olly távól lévő Udvarak olly hirtelen egymással, hogy már a' Députátusoknak neveiket lehelsen tudni. Ez a' háború nem mindenek nélkül indúlt, annál-is inkább, minthogy erre már előre egynéliány esztendőekkel allattomban készültek — tzeljának kellettük ennek lenni, 's hol az el-ért tzel? Sok Udvarokban sok-féle a' *Politika*, már pedig majd minden Europai Udvarak ezen mesterséges Fokhálóba vagynak szöve. Sok kell itt a' Békeféséghez, és nem Péterváradon fog az megkötteni.

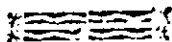
Jegyzés: „ *Otzakov* Várának meg-vétele leg-nevezetesebb arról léfzen az Orosz Kalendáriumban, mivel ez éppen az Oroszok *Pátronusának Szfűntü Nyikulájának* ünnepe napján véteték-meg; — már fegitette maga valamit benne, vagy-nem? ezt a' kérdést nem a' mi dolgunk el-igazítani.

Jóbbítás. A' múlt esztendőnek vége-felé, egy *Kakasdi* Tudósításból, a' Maros-Vásárhellyi R. C. Professzorainak türedelmek ellen a' mit irtunk vala, nem vala éppen olly nagy erőben igaz, a' mint mi a' Tudósítótól vettük vala; mert ugyan-is ekkor itten (a' mint magok mentik magokat) nem mentenek ekkor táborozó katonák kerefztül: az ugy nevezett Ispotály Templomába pedig akkor magoknak-is Isteni szolgálatajok tartatott. Hogy a' *Collégium Auditoriumát* oda nem egedhették? — már tudjuk, hogy az *Hymánifsimus Senior* el-vitte vólt a' Kóltsot! — | — | —!

Tudóftás.

Minthogy minden Tudományok' el-fogására az emberi erő tellyes törekedésével-is elégtelen, választ minden egy tehetségéhez, gondolkozása módjához, természetihez mérsékelt tzelt; mellyet tökéletességre, vagy leg-alább annyira hajt, hogy az Alkotótól vett erejét a' Köz-jó előmenetelére, az emberi-társaság' szolgálattjára, Világi-élete illendő fenn-tartására, maga 's következendői' telhető boldog állapotban való helyheztetésére alkalmaztassa. Nem kevés ideig küzködtem magammal a' temérdek különböző végek között tulajdonom ki-választásában, azokhoz illő tehetségek; meg-kivántató tulajdonságok méregetésében; meszse vetett tzelomtól belső érzékenységen; 's a' nyughatatlanság leg-hevesebb örvényiben kínzott, — el-tökéltette fokára velem több nyelvek közt a' Német nyelv' meg-tanulását, mellyet el-érve mind szolgálhassak, mind gyönyörködtető hasznos darabokat Magyar nyelvel ékesíthessék: sött *Osterlám Efraim* Ur szives ösztönözésére, már minden erőm a' Német nyelv tanítására szenteltem; midön hivatalom küzköbéből más nem kevésbé köz-haszonra tzelazó helyyre állittattam. Még akkori meg-állapodásomkor fordítottam volna már, ha rajtam a' különböző vizzontagságok, némellyek agyarkodása, egyaránt tartó munkával rakott foglalatoságim, tüzem, erőm, forró indúlatom nem tartóztatták volna.

Edes gyönyörködéssel nézem azólta; mint terjed nemes nyelvünk el-hatalmazása, melly tüzzel fáradhatatlan szorgalommal gazdagittják árnyékban

ban seppedő haza nyelvünket, látom mint nyomul elő a' Magyar Tudós-társaság, hallám mint törekedik egy Tiszteletes Tudós Magyar Író, hogy nyelvünk az egekig emelhesse; nagy erővel töljik mások-is a' Sajtót, — — — Nem lehet ezt nézni béhúnyt szemmel! Azon lélek minden tehetségemmel, hogy megszűze haladás nélkül kijöheszenek:

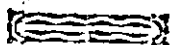
1) A' Norma 's Nemzeti Oskolák Mivólta, Tulajdonsága, Érdeme, Haszna, a' nemzeti Tanítók meg-kivántató tehetségei Normális tanítás-móajt, a' Levelek külömbb-külömbb-féle nemzetre fel-fel-ülő szabások példákkal világosítva; Utasító Levelek, *Quietántziák Receptisek*, Tört-levelek, Kezdek, Ausztzüglük, Bizonyosság-Levelek, Testamentumok-írására vezető rövid út-mutatás. Elő-fizetés. 20 kr.

2) Keresztyén Erzékenységei. Hymnulus az Isten mindenütt jelenvalóságáról 's igazságáról *Fieland* Szedegetéseiből. *Fridrikh* volt Pruszszus Királyi írási közül egy ritka szépségű darab, hasonlókhoz kapcsolva. Elő-fizetés 15 kr.

3) Fundamentomos Szabások a' mindenkor öregbedő méhekkal való bánás terjesztésére; öszve tett feles-lakásokban. Minden Országok Tartományi hasznára, *Rlem Jánostól*, az alsó Palatinátuli gazdaságot illető Társaság, 's több más Tudósak rendez Tagjától rajzolatokkal.

Ez az igen hasznos, 's Hazánkban méltán béálló méhézséget tanító Könyv, Gróf *Török Lajos* Uró Nagyságának a' *Kassai* Tudománybéli Kerületben Oskolák 's Tudományok fő Igazgatójának fogja közzönni lételet.

4) *Eleanóre* nem Román, valóságos történet, *Kisfőbb betűkkel*.

E' két hátulsóbb Könyvek árrát előre ki-nem jelenthetem, a' munka nagysága, 's az Erdemes fel legéllő Urak száma fogja meg-határozni. A' leg-első darabra való fizethetés, a' másodikat illető elő-ajánlás tart Februárius végéig. Mártzius' eljén a' költség meg-jutalmaztatása mellett bé-kérem a' ve-jendő Urak' száma tudósítását, mellyek' kezemhez szolgáltatása után, késedelem nélkül meg-küldöm az első Könyvet, sőt a' harmadik 's negyedik darab-árrát-is ki-nyilatkoztatom: így megyek mind a' négy darabokkal, mellyek részre hajlás-nélkül valók, hasznofak, gyönyörködtetők, épületesek, 's ugyan azért, hogy könnyebben meg-szerezhecsék tsekély áruak-is lesznek. Kérem az itt meg-nevezendő Ura-akat, kiknél a' bé-szedés helyei lesznek, kedves Ha-zánkhoz nemes Nyelvünkhöz 's hozzám való szerez-teteket, a' ki minden telhető tisztelettel, hív indú-lattal 's készséggel vagyok:

*A' Tisztes Magyarok 's Közönség szolgálat-tyára kész szolgája WÁLY K. ANDRAS
Professzor a' Kassa-i Nemzeti fő Oskolában.*

Az érdemes pénzt Bé-szedő Urak méltóztásának a' Bé-szedéft töllem telhető meg-jutalmaztatásom, hálada-tótságom ígérete mellett fel-válalni:

Aradon: T. Pleyer Ferentz Ur, Vas-áros.

Budán: T. Veingand és Köpf Urak, Könyv-árosok.

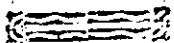
Besztertz-Bányán: Quendl Mátyás Ur, Könyv-kötő.

Bétsben: N. és N. Szatsvay Sándor Ur, Magyar-Uj-ság-író.

Biháron: T. T. Kolosváry Mihály, Prédikátor Ur.

Böszörményen: T. T. Vétsei Sámuel, Préd. Ur.

Bras-

- Brassóban: *T. T. Kleinkauf György* Ur.
 Debretzenben: *Imre János* Ur, Könyv-áros és a' Re-
 Coll. érd. Tagja — *Budai Esaiás* Ur.
 Egerben: *Gyalagay Ignátz* Ur, Könyv-kötő.
 Eperjesen: *Kollár Gottfrid* Ur Könyv-kötő.
 Elztergombán: *T. T. Katona István*, Préd. Ur.
 Győrben: *Müller Ferentz* Ur, Könyv-kötő.
 Gyöngyösön: *Schüman* Ur, Könyv-kötő.
 Gyulán: *Balog György* Ur, Könyv-kötő.
 Kálsán a' Fordító.
 Ketskeméten: *Sallya János* Ur, Könyv-kötő.
 Kolosváron: *T. T. Verestői György* Préd. Ur.
 Komáromban: *T. T. Pétzeli József* Préd. Ur.
 Lofontzon: *T. Kallós Dániel* Ur; Courector.
 Lötsén: *Osterlám Efraim* Ur.
 Miskóltzon: *Mezei József* Ur, és Prof. *Hegedűs Ferentz* Ur.
 Nagy-Váradon: *Prof. Szabó József* Ur.
 Ó. Budán: *Kis István* Ur, Könyv-kötő.
 Pápán: *Szép Miklós* Ur, Könyv-kötő.
 Pellen: *Strohmayer* Ur, Könyv-áros.
 Pétsen: *Váidinger Márton* Ur, Könyv-kötő.
 Rimaszombatban: *Psapó József* Ur, Könyv-kötő.
 Rosnyón: *Etei Imre* Ur, Könyv-kötő.
 S. Patakon: *Szabó János* Ur; Könyv-kötő.
 Selymetzen: *Hardöpler Agoston* Ur, Könyv-kötő.
 Sopronyban: *Szabó Gottlieb* Ur.
 Szathmárnémetiben: *Farkas János* Ur Könyv-kötő.
 Szebenben (Erdélyben) *Gromer, Barth és Geiselmayer*, Könyv-árosok.
 Székes-Fejérváron: *Lang Agoston* Ur, Könyv-kötő.
 Tállyán: *P. M. Tóth István* Ur.
 Tarczalon: *T. Vágó János* Ur.
 Tömösváron: *Lechner* Ur, Könyv-kötő.
 Viszfejben: *Szendrei György* Ur, Könyv-kötő.
 Jászberényben: *Præf. Gelléy József* Ur.
 Vásárhelyen: *Sárai János* Ur, Könyv-kötő.
 Vátzon: *Ambró Ferentz* Ur, Könyv-nyomtató.
 Veszprémében: *Fejér János* Ur, Keréskedő Kalmár.